

(door Frank Flippo) - Als het aan Steef en Hannie Schinkel ligt, dan bloeit het nu nog in de steigers staande Schiller Theater straks als nooit tevoren. Begin volgend jaar moet het opengaan, kosten noch moeite werden gespaard om het rijksmonumentale pand te herstellen. Het wordt 'Place Royale', luxer dan toen Hennie Oliemuller er optrad, alleen al omdat Mozart en Napoleon Bonaparte er hebben verbleven.

Hennie Oliemuller was een begrip in de Domstad. Bijna veertig jaar lang gaf hij met zijn Muzevalcabaret vorm aan een typisch Utrechtse vorm van theater. Het Schiller Theater aan de Minrebroederstraat 11 was lange tijd zijn plek en daarmee ook voor nieuw en aanstormend cabarettalent. Oliemuller bracht bekendheden voort als Jan Fillekers, Herman Berkien, Yvonne Groeneveld, Bob van Balen, Anne-Marie Konincks, Tineke Schouten, Joris Schiks en Femke Wolthuis. Hennie begeleidde hen bij hun eerste schreden en werd zo een soort *godfather* van het Utrechtse cabaret.

Na zijn vrij plotselinge overlijden in 2000 leek iedereen het er over eens dat het Schillertheater behouden moest blijven. Maar al na anderhalf jaar gaf het Utrechtse college de uitsluitend culturele bestemming voor Minrebroederstraat 11 op en maakte er een gedeelde woon/winkel/culturele bestemming van. Verontruste Utrechtse richtten toen de Stichting Behoud Schiller Theater op.

Uiteindelijk waren het Steef en Hannie Schinkel die de aankoop en verantwoordelijkheid voor het pand op zich namen, inclusief de verplichting tot restaureren. Zij kochten het in oktober 2003 aan en zo begon een langdurige, spannende verbouwing van het complex, dat overigens veel groter is dan alleen de theaterruimte. Een kleine 120 personen uit de Utrechtse cultuurwereld en tal van culturele organisaties steunden hun initiatief. Steef: "We hebben er veren voor moeten laten, maar gelukkig is de samenwerking met aannemer Ron Kurver en

zijn mensen fantastisch. Ook bleek het Nationale Restauratiefonds gelukkig bereid om dingen voor te financieren. En laten we eerlijk zijn, alles draait om het resultaat: binnenkort heeft Utrecht er weer een knus theater bij. Wij zijn al die mensen die de actie Behoud Schiller Theater steunden, oprecht dankbaar."

'Cement rustiek'

De voorgevel van Minrebroederstraat 11 staat in de steigers; binnen halen werklieden behoedzaam kalk weg rond eeuwenoud stucwerk, zodat er weer engeltjes en vogeltjes verschijnen in het plafondreliëf. "Kijk", zegt Steef Schinkel terwijl hij me rondleidt, "Zie je dit hier op de binnenplaats, deze bloembakken?" Tegen de muur hangen grijze, geornamenteerde cementen bakken. Steef: "Ik wilde het eerst laten weghalen, maar toen wees Monumentenzorg me er op dat dit 'cement rustiek' is, een zeer bijzondere 19e-eeuwse toepassing. De Bilts-Utrechtse ontwerper Moerkoert was hier destijds beroemd om. Zijn zoon woonde in dit pand."

In de 19e eeuw kregen veel woonhuizen in kustplaatsjes 'cement rustiek' als reliëfrijke pleisterlaag. 'Rotsefi van gevels' heette dat. Kasteel De Haar bijvoorbeeld had nog een brug in die stijl.

Enthousiast wijst Steef Schinkel op bouwkundige details en leidt ons naar de van oorsprong vroegmiddeleeuwse kelders. "Archeologie is er bij betrokken geweest", zegt hij, "want deze vier gewelfde kelders zijn echt een ontdekking. Een ervan is bijna geheel opgetrokken uit kloostermoppen." Boven het theater bevindt zich een

groot aantal ruimtes, die vroeger al verhuurd werden als logement. Nu gaat dat, in gerenoveerde staat, opnieuw gebeuren. "Ik zou het geweldig leuk vinden als bijvoorbeeld artiesten die optreden of verblijven in Utrecht, in deze historische accommodatie tijdelijk zouden kunnen wonen. Maar de precieze invulling hebben we nog niet bepaald." Tenslotte laat Steef de prachtig vernieuwde zolderetage zien, met zware balken en donker gepolitoerde houten vloer. "Dit wordt het atelier van mijn vrouw."

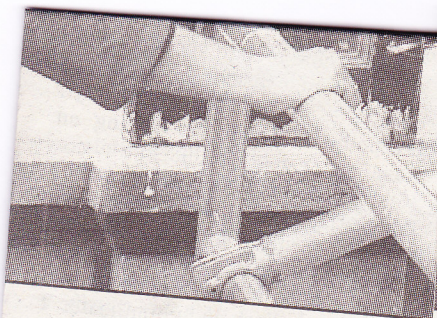
Hannie Schinkel heeft net als haar man een historische band met het Schiller Theater. "Al in de jaren zeventig trad ik er op met mijn gedichten bij de Poëziecafé-avonden." Vanuit het vertrek op de zolderetage, uitkijkend op onder meer de Domkerk en Sint-Catharinakathedraal, houden we ons interview. De rokerige geur van creosootolie dringt in onze neusgaten, het vloeroppervlak glimt. Steef beaamt het glimlachend als ik stel dat je een beetje verliefd moet zijn op dit gebouw om er zoveel in te willen investeren. "Ongelooflijk veel energie zit er al in. Of wij er zelf gaan wonen hebben wij nog niet besloten. Voor het eind van het jaar zal dat moeten gebeuren, want onze Doberman, Sjooko, willen we dat op dit moment nog niet aandoen."

Aluminium

"Wij zijn altijd al cultuurliefhebbers geweest. Na ons trouwen in 1971 verhuisden we van Utrecht naar Lopik, waar we activiteiten hielden voor de culturele kring daar. Elke vijf weken. Wij waren en zijn dol op theater, gingen vroe-

ger ook regelmatig voorstellingen. Van toen we wat meer t kinderen groter werden ook wekelijks gingen bij Hofmans Café in het verleden naar Utrechts Nieuwsblad

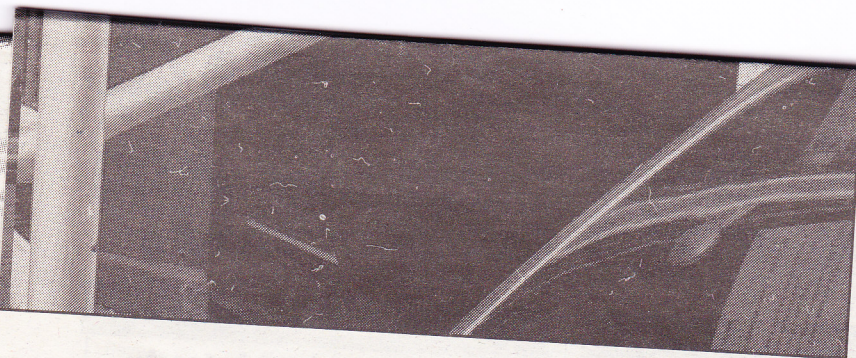

Het Centrum was ik in mijn jonge jaren redactie-assistent. Anekdoten over het échte Utrechtse stadsleven in de jaren '50 tot '70 zette ik toen al op papier. Van huis uit ben ik echter aluminiumconstructeur. Ik werkte 21 jaar bij de aluminiumtak van Shell, namelijk Shell Billiton. In 1993 zijn we een eigen bedrijf begonnen in aluminium halffabrikaten."

"De culturele interesse is er altijd geweest, dus toen het Schiller Theater gered moest worden, hebben Hannie en ik besloten het op te pakken. Aan de aankoop zaten de nodige haken en ogen. Voor gebouwen met een culturele bestemming geldt in de regel een lagere verkoopprijs, maar wij moesten wel de winkelprijs betalen en daar bovenop de restauratie. Maar nu wordt het ook echt wat."

Hannie wijst op de kleurstalen beneden in het theater: diepe tinten in goud, rood en bruin. "Dat Royale wil ik er echt in hebben, met glas-in-loodraampjes die nog uit ons vorige huis en het prachtige Jugendstilpand De Utrecht komen. In het theater gaan wij een glasmozaïek van acanthusbladeren en rozen in het plafond plaatsen die in 1906 gemaakt zijn door Hausaire. Ik vind zo'n stijl passen bij grootheden als Napoleon, Mozart en Brahms, die

hier verbleven. Oliemuller bepaalde de laatste dertig jaar de identiteit van dit theater, maar niet de laatste 750 jaar, want zo oud is het pand al bijna."

"Enkele eeuwen terug was er een minderbroederklooster in deze straat. Er schijnt hier zelfs een neppriester op weinig zachtzinnige wijze te zijn terechtgesteld. Dat moet hier voor ons pand aan de overkant zijn gebeurd. Ook is er een Utrechtse volksoproer geweest en zijn volgens zeggen in onze voorkelder plunderingen geweest. Ook de Beeldenstorm heeft de Minrebroederstraat, Annastraat en het plein voor Place Royale niet ongemoeid gelaten. Nu staat op de plek daar de in 1870 gebouwde Willibrorduskerk. Tijdens zijn Nederlandse toer, in april 1766 sliep Mozart met zijn vader Leopold en zus Nannerl bijna een week lang in dit pand, want de toenmalige eigenaar Mosch was bevriend met de familie."

"Op 8 februari 2004 richtten Hannie en ik de *Société Mozart Utrecht 1766* op om de reis van de familie Mozart in Nederland te herdenken. En dan natuurlijk vooral het Utrechtse deel. Het Schiller Theater Place Royale zal samen met de Nederlandse

Mozart Vereniging, in 2006 het Mozartjaar organiseren. Dan is het namelijk 250 jaar geleden dat Mozart geboren werd. Het is in dat jaar ook 240 jaar geleden dat hij verbleef aan de Minrebroederstraat." In *Société Mozart* hebben

Minrebroederstraat
Oostermierum
Ditg. N. J. Boon, Amst. 20

René van de Kraats, vakdidacticus Nederlands aan de Universiteit Utrecht, gemeente- en beleidsmedewerker Hans Sakers, journaliste Clara Strijbosch, componist en Domorganist Wouter van Belle, Hannie en Steef zitting. "Als het aan ons ligt zijn in april en mei 2006 de Korte Minrebroederstraat en de Minrebroederstraat gewijd aan het gedenkjaar van Mozarts geboorte en zijn bezoek aan Utrecht. In ieder geval komen er diverse Mozartconcerten. Vanuit heel Europa is er belangstelling om in ons theater op te treden. Wij willen dan ook al vanaf begin 2005 de mogelijkheid bieden om hierop in te tekenen. In april en mei zijn er al try-out voorstellingen. Vooral de jeugd krijgt dan veel ruimte. Vergeet niet dat Utrecht fantastische instellingen voor jeugd en muziek heeft zoals de Katholieke Koorschool, het Kathedrale Koor en de Domstad jeugdorkesten."

'Paleis van de keizer'

Op 21 april 1766 gaf Mozart in Utrecht een concert en sliep in het logement aan de Minrebroederstraat op de plaats waar nu de Willibrorduskerk staat. Hij oefende en speelde klavecimbel in het huidige Schiller Theater. Hij was niet de enige beroemde gast. Toen Napoleon begin 19e eeuw Utrecht binnen kwam, bracht hij een nacht met vrouw, zoon en gevolg door aan Place Royale. Zijn broer Koning Lodewijk Napoleon was anderhalf jaar lang eigenaar van Place Royale. En veldmaarschalk Joachim Generaal de marremot Murat, later tot Koning van Napels gekroond, logeerde hier naar verluidt ook. Begin 20e eeuw heette dit in de volksmond nog steeds het paleis van de keizer. Het studentencorps hield er in 1906 fantastische, klassiek geïnspireerde lustrumfeesten, waarbij de halve stad met

Romeinse decors en kostuums werd opgesierd.

Trots laat Hannie een stapel historische foto's zien waarbij het Schiller Theater Place Royale werkelijk omgebouwd is tot een keizerlijk paleis. Steef en Hannie hebben inmiddels enkele ordners vol historische gegevens van dit unieke pand verzameld. Historicus Mariska Vonk brengt komend jaar een boekwerk uit over de hele Minrebroederstraat, waarbij het Schiller Theater centraal staat.

Steef: "Afgelopen zomer gaven wij vooruitlopend op de opening van het Schillertheater de voorstellingen 'De Gouden Zuilen van de Domkerk'. Dat was in 'de steigerkerk', het middenschip dus, dat ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van de Dom was herbouwd. Meer dan 270 artiesten werkten belangeloos mee. Zo ontdekten wij het nodige jong talent, zij zullen zeker een rol spelen in Place Royale. Net als Oliemuller willen Hannie en ik getalenteerde mensen een plek bieden in ons theater. Ook de Argentijnse tango krijgt veel plek in de programmering. De band 'Recover, back to the sixties', zal minimaal eens per twee maanden optreden."

De opening van het Schiller Theater Place Royale wordt volgens Steef een hele gebeurtenis: "Ik heb allerlei mensen uit binnen- en buitenland uitgenodigd. Uiteraard staat het Utrechtse culturele leven centraal. Ik wil er nog niet al te veel over kwijt, dan blijft het een verrassing." Daarna wordt het, hoopt hij, een drukbezocht theater: "Wij willen een publiek van jong en oud. We streven naar eenderde eigen producties, eenderde andere en het resterende deel besteden we uit aan seminars, trainingen, bedrijfsfeestjes, presentaties en dergelijke. Ons eigen derde deel is natuurlijk de grote lol ervan. Je zult begrijpen dat we al graag

spelen met ideeën. We hebben het programma al vrijwel klaar. De groep die ook al banden had met Hennie Oliemuller, zoals Joris Schiks en Annemarie Konincks, gaan we daar inpas- sen."

"Graag geef ik ook plaats aan toneelstukken van Sartre en ik voel veel voor terugspeeltheater. In deze theatervorm breng je belevenissen van mensen uit het publiek tot leven, kleine en grote dingen des levens. De regisseur interviewt de verteller om tot de essentie van de belevenis te komen. Daarna geven professionele acteurs en musici het verhaal vorm. Door ervaringen terug te zien, wordt zichtbaar wat er in iemand omgaat. Zelf heb ik ook acteervaring. De Utrechtse regisseur Frans de Haas bracht mij het toneelvak bij. Ik speelde bij het Domstad Toneel en trad daar meermalen op in het toneelspel 'Bloemen voor Barbara'. Toen het Vredenburg nog maar net geopend was, trad ik op in toneelgroep Elckerlyck in het stuk 'De Babyfoon.'"

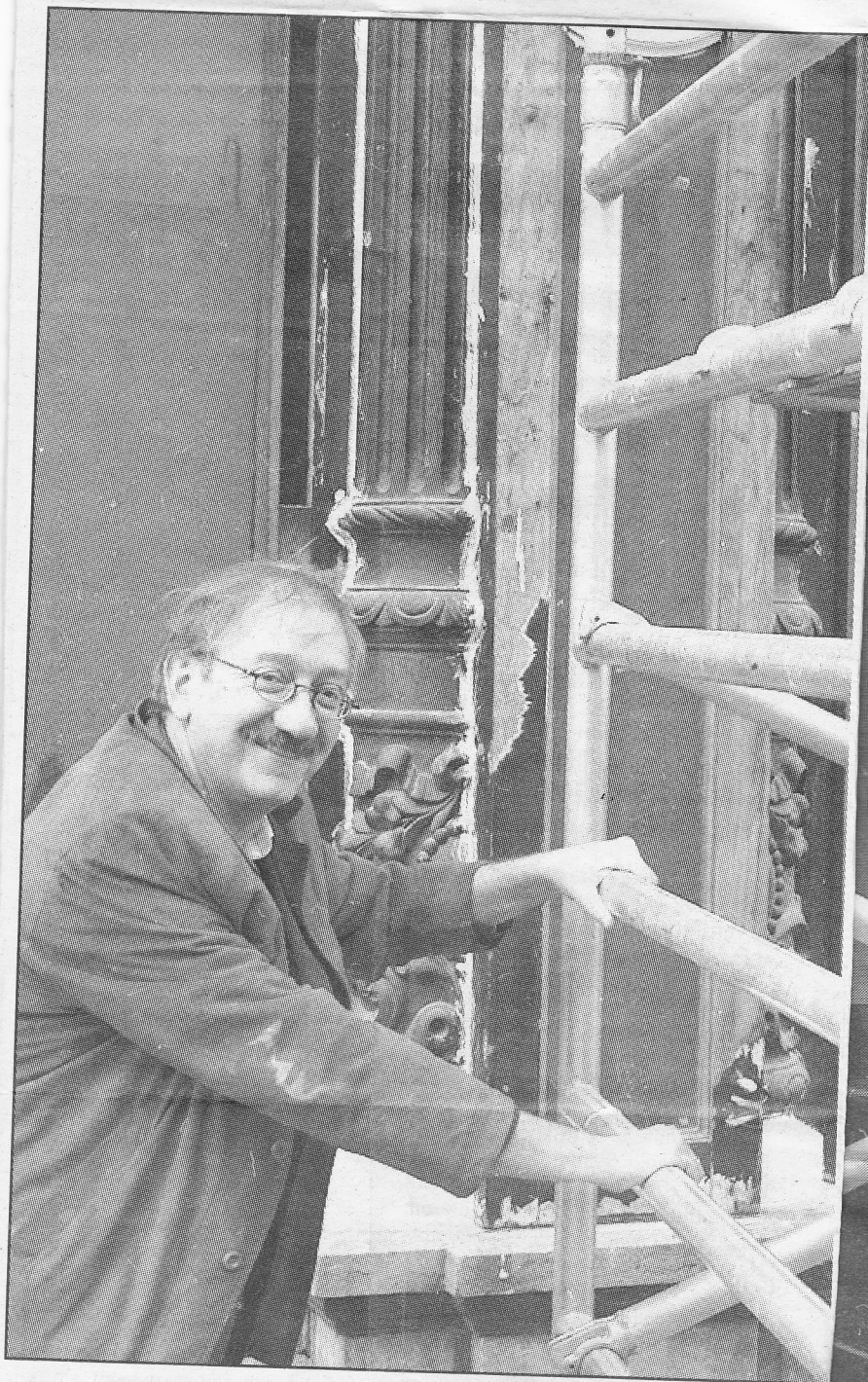
Steef zou ook graag lezingen geven over het culturele leven. Hij presenteerde onlangs bijvoorbeeld in het stadhuis het eerste 'Ons Utrechts Dictee'. "Allerlei Utrechtse anekdotes en levenservaringen heb ik opgeschreven. Ik denk na over een theatervorm waarin dit een plek krijgt. In mijn 57 jaren maakte ik heel wat mee. Misschien dat ik mijn hele levensverhaal ooit ga uitbeelden. Dan kun je lachen!"

Trots poseert hij voor de steeds fraaiier wordende gevel in de Minrebroederstraat met zijn vrouw Hannie. "Zonder haar zou ik dit allemaal niet kunnen en niet gekund hebben. Onderschat dat niet; ik wil nadrukkelijk vermeld hebben, wat een fantastische steun zij voor mij is. Haar komt alle hulde toe."

r 2004

8

Willen Schiller Theater jaar, maar dit

...avond terecht met ...
...andere en het ...
...Hannie. "Zonder haar zou ...
...niet kunnen en niet ...